

De zachte streling van het stoere mannenhart

ont-wapenend en helend

Muziek en klank spelen een grote rol in ons leven en weten veel op te roepen en aan te raken. Dit gebeurde ook toen ik 17 maart zat te kijken naar RTL Late Night. De gasten van die avond waren o.a. Montell Jordan en Bastiaan Everink. Beiden hebben een fascinerende carrière stap gemaakt. De één van superster naar predikant/zanger en de ander van elite soldaat naar operazanger. Los van elkaar vertelden zij hier over en plots kwamen hun verhaallijnen voor mij samen. Muziek en zang is de passie die ze delen. Maar er was meer. Muziek had hun bewogen tot het maken van een levensbepalende verandering en de betekenis die ze hier aan gaven, raakte mij. Sterker nog, in de diepte van hun stemmen herkende ik iets: de stem van de nieuwtijdse troubadour.

Troubadours zijn van origine muzikaal en dichterlijk begaafde ridders die zingen over vooral hoofse of onbereikbare liefde. Ze vinden hun oorsprong in Zuid-Frankrijk, het oude taalgebied Occitanië ¹ dat o.a. bestaat uit Aquitanië, Languedoc-Roussillon en Midi-Pyrénées. Een regio die in de 13 en 14e eeuw het strijdtoneel was van de kruistochten tegen de katharen waarbij allen tot de laatste man en vrouw werden uitgeroeid.

Moegestreden strijders

Troubadours ontstonden ten tijde van de eerste kruistochten, eind 11e eeuw; het eerste troubadourlied schijnt te gaan over de kruistocht tegen de Moren in Spanje. Willem van Poitiers oftewel Willem IX en hertog van Aquitanië wordt beschouwd als één van de belangrijke voorbeelden van dichters en zangers uit de ridderscultuur van de latere middeleeuwen. Ook Richard I Leeuwenhart – hertog van Aquitanië – was troubadour. Beiden ¹ stonden bekend als vechtjassen en namen deel aan de kruisvaart – Willem rond 1101 en Richard aan de 3e kruistocht eind 12e eeuw.

Bij de poorten van de oude vestingstad Carcassonne - in het Occitaanse Zuid-Frankrijk - speelt al jaren een troubadour. Met zijn muziek, zo vertelde hij

zelf vorig jaar zomer, wil hij de zwaarte van het (oorlogs) verleden van deze oude vestingstad verlichten. Toen ik hem ontmoette, heb ik duidelijk gevoeld hoe hij hiermee de strijd en het erbij behorende lijden wat zich heeft afgespeeld in deze regio wil verzachten. Hoe hij een schuld (gevoel) wilde inlossen. Iets vergelijkbaars moeten de oorspronkelijke troubadours ook gewild hebben als tegenhang aan de strijd, het geweld, het gevloede bloed, ... Moegestreden als ze waren, waren ze op zoek naar wat rust, warmte, liefde, de zachte streling van het hart en gaven ze dat uiting met hun troubadourschap.

Het verlies van het warme hart

Met de kruistochten is op het mannelijke hart een enorme wissel getrokken. Zijn warme hart is letterlijk met bloed besmeurd en het heeft zijn zachte (expressieve) kant – een vrouwelijke kwaliteit – behoorlijk naar de achtergrond verdreven. Tijdens mijn werkreis naar Engeland - januari 2016 - heb ik ervaren hoe het mannelijke destijds – energetisch in de geschiedenis – een schild van bescherming op heeft getrokken en zijn warme hart verloor aan vechtkracht en beheersingsdrang. In mijn beleving is dit een onderliggende agenda geweest van de katholieke kerk; naast natuurlijk de herovering van het Heilige Land en Jeruzalem en een halt toe roepen aan de opmars van de islamitische heerschappij in die regio.

Het verlies van het warme hart heeft de machtsverhouding tussen het mannelijke en vrouwelijke extra onder druk gezet. Het heeft de toon gezet voor verdere verharding, voor het niet tonen van je gevoelens en niet laten zien van je zachte kwetsbare kant. In Engeland heb ik duidelijk gevoeld hoe het mannelijke met het optrekken van het beschermingsschild in feite beschermde wat hem zo dierbaar was: de potentie van de kwetsbaarheid, de vrijheid van de zachte kracht. Alsook hoe het daar schuldgevoel en schaamte in ervaarde. Het vrouwelijke heeft deze afscherming overigens gevoeld en als gevolg alles uit de kast gehaald om telkens de eenheid te blijven bewaren. Iets wat haar tegelijkertijd onvermogen deed ervaren. Tijdens mijn reis is dit voor bepaalde kruisridder en vrijheidsstrijder archetypen² – energetisch – bij de kern recht gezet waardoor het warme hart in eenheid terug is. Dit betekent voor het aardse, en de mens, dat er makkelijker zachtheid door het mannelijke deel van het hart kan stromen en dit deel makkelijker verbinding met zijn omgeving kan toe laten.

Jezelf vinden

In de romaanse taal is troubadour een afgeleide van 'trobar' 'vinden' of 'bedenken'; het Franse woord trouver betekent dat ook. Het vinden van jezelf zou je kunnen zeggen. Dat is precies zoals Bastiaan Everink zijn carrière stap van elite soldaat naar operazanger verwoordt: een reis in het vinden van jezelf. Als hij op een avond geraakt wordt door de opera Parsifal van Richard Wagner, besluit hij het roer om te gooien en het Korps Mariniers te verlaten - dit is na een militaire missie in Noord-Irak in de nasleep van de Eerste Golfoorlog. Het was het begin van niet alleen een internationale opera carrière maar ook het begin voor de vraag: "Hoe word je wie je bent?" In zijn boek

Strijdtoneel vertelt hij over deze ommezwaai, de vele tegenslagen die hij te verwerken had en het afrekenen met oude spookbeelden, want hoewel er een nieuwe toekomst gloort, rust het verleden niet ...

Ook Montell Jordan heeft een verrassende move gemaakt van superster tot predikant/zanger:

Als R&B zanger verkocht hij destijds miljoenen platen, waaronder 'this is how we do it', en hij leefde bijna letterlijk de teksten die hij in die tijd zong. Tot ook hij het roer om gooide en besluit betekenis aan zijn leven te geven als predikant. De tijd als succesvolle R&B zanger heeft hem geholpen te ervaren dat er meer is. Het was zijn 'cry for help' maar ook een training om mensen (in de kerk) te bereiken, zo vertelde hij.

Met hun switch kozen beiden mannen ervoor om 'uit de hardheid van het strijdtoneel te stappen' en hun spookbeelden van voorheen onder ogen te komen. Om de pijn ervan te verzachten en de weg naar zichzelf aan te gaan. In hun (zang)stem weerklinkt verzachting, de stem van de nieuwtijdse troubadour.

Ontwapenend

Waren de oorspronkelijke troubadours strijders, die verlangden naar balans met een warm hart en dat uiting gaven met hun troubadourschap. In de nieuwtijds troubadour zie ik de stoere sterke man die uit de hardheid van het strijdtoneel van vandaag de dag stapt om expressie te geven aan zijn warme hart. In zijn stem weerklinkt de verzachting van zijn warme hart. Er klinkt de kracht van kwetsbaarheid door. De nieuwtijds troubadours staan voor mij metafoor voor het mannelijke dat zich wil ontwapenen en de pijn van vechten en innerlijke strijd wil verzachten. Dat het opgetrokken beschermingsschild wil neerleggen om de kracht van zijn warme hart weer te ervaren en gehoor wil geven aan een diep gevoelde innerlijke wens om de vrijheid van deze zachte kracht in zichzelf te ervaren, en te delen.

In het delen ervan ligt een enorm helend vermogen dat zó nodig is op weg naar een nieuwe wereld en nieuwe eenheid. Want in de diepte van zijn stem ligt een trilling voor verzachting. Een trilling die mensen in hun essentie (aan)raakt en herinnert aan de kracht van kwetsbaarheid. Juist vanwege de doorleving van de ontwapening is de stem van de nieuwtijds troubadour in staat om niet alleen te verzachten maar ook te helen. Beiden, de herinnering alsmede de heling, dragen bij aan een nieuwe wereld. Een wereld in balans en vol gelijkwaardigheid tussen mannelijke en vrouwelijke kwaliteiten, man en vrouw, ik en de ander ...

Met dank aan de herinnering, Elohim Yael, <

¹ Bron: Wikipedia

² zoals Richard Leeuwenhart, William Wallace, Jeanne d'Arc en Robert the Bruce